

worden zich uit te breiden of in hoeverre de polyhalinicum-bewoners zich uit zullen breiden ten koste van de vierde groep, wordt beheerscht door het zoutgehalte, (verondersteld natuurlijk dat het water zuiver blijft).

In dit opzicht wil ik er op wijzen dat de wijting het terrein al aardig veroverd heeft.

De visschen van de vijfde groep dienen andere visschen tot voedsel, en zijn dus indirect ook belangrijk.

Van de gasten uit het polyhalinicum heb ik nooit kunnen merken, dat ze alleen op grotere diepte voorkomen, dat wil dus zeggen dat ze zich niet strikt binnen het gebied van de zoute onderlagen ophouden. Zelfs de bodemvormen worden wel op de ondiepere plaatsen gevangen.

TOEKOMST VAN DE VISCHSTAND.

Het is niet gemakkelijk, met zekerheid voorspellingen te doen over de toekomst van de vischstand in het Noordzeekanaal.

Met vrij groote zekerheid is aan te nemen, dat indien het water zuiver blijft, als er dus geen nieuwe ernstige vervuilingen gaan optreden, de vischstand zich in dit voedselrijke gebied belangrijk uit zal breiden, getuige de groote hoeveelheden broed van de laatste tijd en de ervaringen van vroeger jaren.

Voorspellingen omtrent de gevolgen van veranderingen in zoutgehalte dragen een meer speculatief karakter.

Verdere verzouting zal de polyhaliene soorten doen toenemen en de zoetwatervisschen nog sterker terugdringen. Voor de visscherij zal dit waarschijnlijk nadeelig zijn, daar de uit zee binnengedrongen vischsoorten economisch nauwelijks van belang zijn, ja veelal zelfs nadeelig zijn, hetzij direct aan de netten (wijting) of indirect als voedselconcurrenten.

Ontziltling van dit gebied zal een vermindering van polyhaliene soorten te zien geven naast een uitbreiding van zoetwatersoorten, vooral van die soorten, die nu in de minst zoute deelen al geregeld voorkomen. Verdere verzoeting zal ook het weder optreden van economisch belangrijke visschen als snoek en karper te zien geven. Of de visschers hierbij echter baat zouden hebben staat nog te bezien, daar het de vraag is hoe de bot, nu een van de belangrijkste visschen, zich onder een dergelijke verzoeting gedragen zou (hetzelfde geldt voor de spiering). Misschien zou de krabbenplaag (*Carcinus maenas*) door een verzoeting afnemen; in hoeverre daarvoor een krabbenplaag van *Heteropanope tridentata* en *Eriocheir sinensis* in de plaats zou treden is niet met zekerheid te voorspellen.

P. KORRINGA.

December 1935.

SEPTEMBER.

Het verdwijnen van onze zomergasten gaat veelal nog al stilletjes en onopgemerkt, heel anders dan hun aankomst. De zwaluwen en de ooievaars maken er nog een heel vertoon van en de vischdiefjes ook. Waar de kwikstaartjes bekende slaapplekken hebben, daar lukt het ook nog wel eens, om met zekerheid een „laatsten datum” vast te stellen. Doch voor de meeste soorten verkeeren we in het onzekere. Ga eens na, of ge een duidelijke gaping kunt constateeren tusschen het vertrek van onze eigen vogels en de aankomst van de doortrekkers van dezelfde soort. Met kievit en roodborst wil dat voor een bepaalde streek wel eens aardig lukken.

De meeste vogels hebben nu hun rui volbracht, maar vele zijn nog bezig, om hun jeugdkleed te verwisselen met het eerste volwassen pak. Jonge merels kunnen er nog heel grappig uitzien. Let ook op de zwartkopmeeuwen.

Wij hebben er al meer op gewezen, dat September de vlindermaand is bij uitnemendheid.

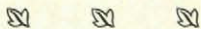
Ik ben er zeer benieuwd naar, of we ze weer eens in overvloedig groot aantal te zien zullen krijgen. Ik ben daar de laatste jaren niet zoo heel bijzonder tevreden over. Ik krijg lang niet genoeg dagpauwoogen naar mijn zin te zien en ben al gaan narekenen, of er soms minder brandnetels zijn, dan een halve eeuw geleden. Dit is geen gekheid. Waar ik vijftientig jaar geleden mijn rupsen en vlinders verzamelde, daar zijn nu allemaal huizen en straten en pleinen, havens en rangeerplaatsen. We zullen er heusch nog bedacht op moeten zijn, om hier en daar de brandnetels te sparen. Doch waar? Er is in allen ernst al eens het plan geopperd om in de zeer groote parken die we tegenwoordig maken (Zuiderpark in den Haag, Kralingerpark in Rotterdam, Boschplan in Amsterdam) een redelijke plaats te verschaffen aan de brandnetels. En hoe staat het met de dierenwereld, die afhankelijk is van de heibloem? Ook daar kunnen we in September eens op letten.

Behalve den voortgezette bloei der zomerplanten hebben we nu nog de voorbarige eerstejaarsbloei van „doorschieters” zooals Toorts en Teunisbloem en dan eindelijk onze normale herfstbloei als Tijdeloos en Klimop. In de prijscouranten van de bollenhandelaren, die nu ook verschijnen, kunnen we nog een aardige herfstbloei vinden n.l. *Crocus speciosus*. Wanneer we nu eenmaal aan het bestellen zijn, nemen we nog een heel mooie zeer vroege voorjaarscrocus er bij n.l. *Crocus Imperati*, die altijd minstens nog een dag of veertien eerder bloeit dan de gewone voorjaarscrocus. Het gaat gemakkelijk genoeg, om het heele jaar onafgebroken bloesem in den tuin te hebben. Zoowel *Crocus speciosus* als *C. Imperati* zaaien zich heel aardig uit en komen op allerlei onverwachte plaatsen in den tuin te voorschijn.

September is ook de maand van de spinnen. Ze zijn er natuurlijk den heelen zomer al, maar ze worden nu talrijker en grooter. Probeer eens, of ge iets van hun nachtarbeid te zien kunt krijgen. Let er ook eens op, dat een kruisspin nog dikwijls genoeg een honigbij of een wesp kan overmeesteren. Maar ook slaagt een prooi er in om zich los te rukken, niet alleen de bijen of wespen maar ook de groote zweef- en sluipvliegen. Wie wat plagerig is uitgevallen, mag zich amuseeren met door middel van een stemvork of ander trillend voorwerp de spin den indruk te geven, dat er een prooi in zijn web is beland.

We mogen in September niet zwijgen over de paddestoelen, temeer, daar ze nu in grooten overvloed verwacht mogen worden. Verreweg de beste gids voor kennismaking blijft nog altijd de nieuwste druk van het Paddestoelboekje van Cool en Van der Lek. Wie er toe in de gelegenheid is, moet zich niet vergenoegen met den naam alleen, maar ook het leven van de paddestoelen nagaan in den loop der dagen en der jaren. Sommige volbrengen hun loopbaan in een enkelen dag b.v. de gracieuze *Psathyrella*'s, andere blijven maanden lang handelbaar b.v. sommige *Marasmius*-soorten en Aardsterren. Het is ook altijd interessant, om op de afmetingen te letten. We hebben hier weer een bovenmaatse *Pholiota squarrosa* met een hoed van 22 cm middellijn. De hoogste paddestoel, die ik ooit zag was een *Lepiota procera* in Apeldoorn, van grond tot top van hoed 55 cm. In Hilversum heb ik ook heel groote gezien, maar niet nagemeten. Het kleinste hoed-met-steel zwammetje uit mijn ervaring is een *Marasmius graminum* hier uit Bloemendaal met een mooi oranje hoedje 2 mm in middellijn en een donker draaddun steeltje 8 mm hoog. In 't gras, een troepje van een stuk of twintig en daar waren ook wel grotere bij.

JAC. P. THIJSSSE.

BOEKBESPREKING.

Ir. P. BAKKER SCHUT, S. G. A. DOORENBOS en Dr. A. SCHIERBEEK: *Groen en Bloemen in den Haag*. 176 p.p. met 13 kaarten en 73 figuren naar foto's, groot 8vo, in prachtband. Uitgave der Algemeene Vereeniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en Omstreken. Niet in den handel.

Er zit dus niet anders op, dan lid of donateur te worden van bovengenoemde Vereeniging.